

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана факультету міжнародних економічних
відносин та туристичного бізнесу

[Signature] Тетяна МІРОШНИЧЕНКО

«28» *серпня* 2024 р.

Робоча програма
Лідерство та міжнародні відносини

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітня програма: «Міжнародні відносини»
вид дисципліни: за вибором
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

К.п.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки
Віктор ПАШКОВ

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 21

В. о. завідувача кафедри _____
(підпис)

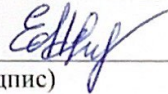

Ірина ПЕРЕСИПКИНА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

_____ (підпис)

Свгенія СОЛОВИХ
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії _____

(підпис)

Олена МИКОЛЕНКО
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Лідерство та міжнародні відносини» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни «Лідерство та міжнародні відносини» є формування у здобувача цілісного розуміння природи, особливостей і проблем лідерства у сфері міжнародних відносин і комунікації у контексті професійних завдань фахівців-міжнародників.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Лідерство та міжнародні відносини» є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК15. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

ЗК16. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

- формування наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК14. Здатність визначати особливості, характер та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК16. Розуміння сутності сучасних стратегій ведення дипломатичних переговорів.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
8-й	-й
Лекції	
24 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
80 год.	год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Заплановані програмні результати навчання.

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН07. Знати засади дипломатичної та консульської служби, специфіку та особливості дипломатичного протоколу та етикету.

РН08. Знати стратегії ведення дипломатичних переговорів.

РН09. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН10. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН11. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

PH12. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.

PH13. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

PH14. Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проектів.

PH16. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

PH17. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

PH18. Вести дипломатичне та ділове листування українською та іноземними мовами, працювати з дипломатичними та міжнародними документами.

PH20. Аналізувати причини та наслідки сучасних міжнародних конфліктів.

PH21. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

PH22. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

PH24. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛІДЕРСТВА У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Тема 1. Політичне лідерство як явище і процес

Сутність лідерства як суспільного явища. Основні компоненти лідерства. Загальні характеристики та особистісні риси політичного лідера. Лідерство та керівництво. Функції політичного лідерства (стратегічна, мобілізаційна, інтегративна, інструментальна, комунікаційна, організаторська). Інституціоналізація політичного лідерства.

Теоретичні підходи до аналізу проблем лідерства (Історичний, інституційний, системний, структурно-функціональний, біхевіоральний та інші).

Тема 2. Основні теорії політичного лідерства

Соціально-філософські витоки осмислення лідерства (Геродот, Фукидід, Платон, Арістотель, Н. Макіавеллі, Т. Гоббс). Вчення Т. Карлейль про роль героїв в суспільному розвитку. Концепція надлюдини Ф. Ніцше. Концепція політичного лідерства М. Вебера, психологія мас Г. Лебона.

Базові типології лідерства (М.Вебер, Е.Богардус, Р.Хілл, С.Міллз). Психологічні типології лідерів. Типологія К. Ходжкінсона. Типологія образів М. Херманн. Типологія реальних лідерів Р.Такера. Типологія Р.Каттела і Г.Стайса. Типологія лідерів Г. Лассуелла.

Тема 3. Стилi політичного лідерства та типи лідерів

Поняття стилю політичного лідерства. Поділ лідерів за стилем їх діяльності. Моделі взаємовідносин лідера з групою за К. Левінім, Р. Ліпшітом, Р. Уайтом, їх ознаки. Чотири стилі реалізацій лідерських обов'язків за Дж. Фарбером.

Авторитарне лідерство: особливості та риси: одноособова політична влада, монополізм у визначенні стратегії та тактики, в прийнятті політичних рішень та здійсненні всебічного контролю над управлінськими процесами та виконавцями. Ідеї «сильної руки» та суспільний запит. Передумови виникнення демократичного типу лідерів (виборність влади, колегіальність прийняття рішень). Особистісні якості демократичного лідера.

Тема 4. Політичний спічрайтинг і риторика у роботі політика та дипломата

Характерні особливості побудови та стилю політичних текстів (евфемізми, високий стиль, емоційність). Етапи розробки та написання текстів. Структура публічних виступів. Спічрайтинг як політична технологія та вид професійної діяльності. Культура мови в роботі дипломата: спільне та відмінне з політиками.

Тема 5. Політичний імідж

Поняття «політичний імідж»: характеристики, призначення та функції в суспільному житті. Засоби та прийоми формування іміджу політиків і урядовців. Іміджмейкінг як набір політичних технологій. Обмеження та проблеми у формуванні політичного іміджу лідерів. Соціально-психологічні механізми сприйняття іміджу лідерів, його трансформації на політичну підтримку.

Тема 6. Жіноче лідерство у політиці та дипломатії

Гендерний баланс в політиці та на державній службі. Складові жіночого лідерства в політиці. Стратегії поведінки жінок в політиці. Рівень участі жінок в громадському та політичному житті в Україні. Гендерні квоти та їх ефективність.

РОЗДІЛ 2. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДИПЛОМАТА ТА ЛІДЕРСТВО

Тема 7. Стратегії дипломатичних переговорів

Склад групи переговорників, вибір і підготовка місця зустрічі.

Стратегія позиційного торгу: сутність і основні прийоми. Стратегія конструктивних переговорів. Чинники успішності процесу переговорів. Тактика імітації переговорів: форми, цілі та обмеження. Маніпуляції у переговорах: емоційний тиск, маніпуляція довірою, маніпуляція обставинами, маніпулятивна подача інформації. Типи маніпуляторів.

Тема 8. Професійна комунікація дипломата

Організація діяльності дипломатичної служби. Коло професійних обов'язків у роботі дипломата. Внутрішня комунікація: дипломатичне листування та документообіг, робоче спілкування та субординація. Письмові та аналітичні навички дипломата.

Зовнішня комунікація: ділові зустрічі, листування, прийоми, спілкування зі ЗМІ, відвідання публічних заходів і поїздки в регіони. Принципи організації комунікації дипломатів: принцип «єдиного голосу», нейтральності, чіткості. Обмеження представників дипломатичного корпусу у спілкуванні.

Тема 9. Публічна діяльність дипломата: особливості та призначення

Форми публічної діяльності дипломата: спілкування зі ЗМІ, відвідання заходів, соціальні мережі. Публіцистична активність дипломатів. Співвідношення бюрократичної та публічної компонент у дипломатичній службі. Цільові групи для спілкування дипломатів.

Тема 10. Міжнародні конференції та форуми як публічні майданчики

Від дипломатичних конгресів до міжнародних форумів: історична еволюція майданчиків для дипломатичних зустрічей. Призначення міжнародних конференцій і

форумів: цілі, функції, склад і відбір учасників. Публічні заяви та меседжі від дипломатів.

Тема 11. Цифрова дипломатія

Вплив інформаційної революції та соціальних мереж на діяльність дипломатичної служби. Цифровізація дипломатичних і консульських послуг. Соціальні мережі як новий інструмент і середовище дипломатії. Інформаційні загрози та виклики в сучасному світі. Сутність методу дезінформації. Кібератаки та шпигунство.

Тема 12. Глобальне лідерство країн

Причини та чинники глобального домінування великих держав. Гегемонія США та СРСР у другій половині XX ст. Американська гегемонія в постбіполярному світі та перехід до американського лідерства. Боротьба США та Китаю за глобальне лідерство у XXI ст.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛІДЕРСТВА У СФЕРІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН												
Тема 1. Політичне лідерство як явище і процес	8	2		-	-	6	-	-	-	-	-	
Тема 2. Основні теорії політичного лідерства	10	2		2	-	6	-	-	-	-	-	
Тема 3. Стилi політичного лідерства та типи лідерів	12	2	2		-	8	-	-	-	-	-	
Тема 4. Політичний спічрайтинг і риторика у роботі політика та дипломата	10	2		2	-	6	-	-	-	-	-	
Тема 5. Політичний імідж	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	
Тема 6. Жіноче лідерство у політиці та дипломатії	8	2			-	6						
Разом за розділом 1	60	12	4	4	-	40	-	-	-	-	-	
Розділ 2. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДИПЛОМАТА ТА ЛІДЕРСТВО												
Тема 7. Стратегії дипломатичних переговорів	10	2	2	-	-	6						
Тема 8. Професійна комунікація дипломата	12	2		2	-	8						
Тема 9. Публічна діяльність дипломата: особливості та призначення	10	2	2	-	-	6						
Тема 10. Міжнародні конференції та форуми як публічні майданчики	12	2		2	-	8						
Тема 11. Цифрова дипломатія	8	2		-	-	6						
Тема 12. Глобальне лідерство країн	8	2			-	6						

Разом за розділом 2	60	12	4	4	-	40						
<i>Усього годин</i>	<i>120</i>	<i>24</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>80</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

4. Теми практичних і семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні теорії політичного лідерства	2
2	Стилі політичного лідерства та типи лідерів	2
3	Політичний спічрайтинг і риторика у роботі політика та дипломата	2
4	Політичний імідж	2
5	Стратегії дипломатичних переговорів	2
6	Професійна комунікація дипломата	2
7	Публічна діяльність дипломата: особливості та призначення	2
8	Міжнародні конференції та форуми як публічні майданчики	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Політичне лідерство як явище і процес <i>Завдання:</i> визначити сутність, функції та основні теоретичні підходи до розуміння політичного лідерства. Підготувати доповіді з теми. Джерела: 1. Політичне лідерство: навч. посіб. / В. А. Гапоненко, С. С. Бульбенюк, Н. М. Довганик та ін. К.: КНЕУ, 2021. 324 с 2. Сергеева Л. Кондратьева В. Хромей М. Лідерство: навч. посібн. Івано-Франківськ: «Лілея-НВ». 2015. 296 с.	6
2	Основні теорії політичного лідерства <i>Завдання:</i> розглянути соціально-філософські витоки розуміння лідерства в політичній думці та основні теорії пояснення цього явища. Підготувати презентацію або повідомлення, яке характеризує наявні теорії політичного лідерства. Джерела: 1. Політичне лідерство: навч. посіб. / В. А. Гапоненко, С. С. Бульбенюк, Н. М. Довганик та ін. К.: КНЕУ, 2021. 324 с. 2. Сергеева Л. Кондратьева В. Хромей М. Лідерство: навч. посібн. Івано-Франківськ: «Лілея-НВ». 2015. 296 с.	6
3	Стилі політичного лідерства та типи лідерів <i>Завдання:</i> проаналізувати поняття стилю політичного лідерства, їх базові варіанти, а також наявні у науковій літературі типології лідерства. Підготувати доповіді щодо характеристик різних стилів політичного лідерства та типологій (на вибір). Джерела: 1. Політичне лідерство: навч. посіб. / В. А. Гапоненко, С. С. Бульбенюк, Н. М. Довганик та ін. К.: КНЕУ, 2021. 324 с. 2. Сергеева Л. Кондратьева В. Хромей М. Лідерство: навч. посібн. Івано-Франківськ: «Лілея-НВ». 2015. 296 с.	7
4	Політичний спічрайтинг і риторика у роботі політика та дипломата <i>Завдання:</i> розглянути принципи побудови промов і роботи над їх написанням, особливості спічрайтингу як професійної діяльності у сфері політики. Підготувати презентацію або повідомлення, яке розкриває особливості та етапи роботи фахівців щодо підготовки публічних промов і політичних текстів.	6

	<p>Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шуляк А. М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб.; 2-е вид., перероб. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с 2. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. Луцьк, 2018. 514 с 	
5	<p>Політичний імідж</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання щодо сутності, інструментів формування іміджу політичних діячів, а також ефективності іміджмейкінгу в сучасній політиці та міжнародних відносинах. Підготуватися доповіді про різні підходи до вироблення зовнішньої політики державними структурами.</p> <p>Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Політичне лідерство: навч. посіб. / В. А. Гапоненко, С. С. Бульбенюк, Н. М. Довганик та ін. К.: КНЕУ, 2021. 324 с 2. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. Луцьк, 2018. 514 с 	7
6	<p>Жіноче лідерство у політиці та дипломатії</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання щодо участі жінок в політичному житті та в державному управлінні, зокрема дипломатичній роботі. Визначити їх стратегії поведінки та просування в цих сферах, а також перешкоди для них та шляхи їх усунення. Підготувати презентації щодо участі жінок в громадському та політичному житті у різних країнах світу та Україні.</p> <p>Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сергеева Л. Кондратьева В. Хромей М. Лідерство: навч. посібн. Івано-Франківськ: «Лілея-НВ». 2015. 296 с. 2. Балануца О. О. Родзинки дипломатії: навчальний посібник. Дніпро: Середняк Т. К., 2022. 148 с. 	6
7	<p>Стратегії дипломатичних переговорів</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання щодо характеристик різних стратегій ведення переговорів, тактичних прийомів і маніпулятивних технологій, а також особливостей формування складу делегацій, моделі взаємодії її учасників між собою у ході переговорів.</p> <p>Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корольчук Л. В. Баула О. В. Галазюк Н. М. та інші. Дипломатія. Навчальний посібник. Луцьк: ПП «Волинська друкарня» 2024, 340 с. 2. 	7
8	<p>Професійна комунікація дипломата</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути специфіку професійної роботи дипломатичних працівників, коло їх обов'язків і форми робочої комунікації.</p> <p>Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корольчук Л. В. Баула О. В. Галазюк Н. М. та інші. Дипломатія. Навчальний посібник. Луцьк: ПП «Волинська друкарня» 2024, 340 с. 2. Панов А. В. Дипломатична і консульська служба. Монографія. Ужгород, 2015. 270 с. 	6
9	<p>Публічна діяльність дипломата: особливості та призначення</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання про можливості публічної активності представників дипломатичного корпусу, особливості основних її форм, а також організацію роботи з різними цільовими аудиторіями. Підготуватися до обговорення ситуаційних завдань і кейсів.</p> <p>Джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корольчук Л. В. Баула О. В. Галазюк Н. М. та інші. Дипломатія. Навчальний посібник. Луцьк: ПП «Волинська друкарня» 2024, 340 с. 2. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина І. Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 56 с. 	6
10	<p>Міжнародні конференції та форуми як публічні майданчики</p>	6

	<p><i>Завдання:</i> розглянути організацію та цілі в сучасних умовах міжнародних конференцій і форумів з точки зору дипломатичних контактів. Підготувати презентації щодо будь-якої міжнародної конференції або форуму в Україні, які виступають майданчиками для дипломатів.</p> <p><i>Джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корольчук Л. В. Баула О. В. Галазюк Н. М. та інші. Дипломатія. Навчальний посібник. Луцьк: ПП «Волинська друкарня» 2024, 340 с. 2. Балануца О. О. Родзинки дипломатії: навчальний посібник. Дніпро: Середняк Т. К., 2022. 148 с. 	
11	<p>Цифрова дипломатія</p> <p><i>Завдання:</i> поглибити знання з сутності, розвитку і можливостей цифрової дипломатії. Ознайомитися з кращими світовими практиками у цій сфері, а також досвідом України. Підготуватися презентації щодо використання цифрових технологій у дипломатичній практиці різних країн світу та України.</p> <p><i>Джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корольчук Л. В. Баула О. В. Галазюк Н. М. та інші. Дипломатія. Навчальний посібник. Луцьк: ПП «Волинська друкарня» 2024, 340 с. 2. Балануца О. О. Родзинки дипломатії: навчальний посібник. Дніпро: Середняк Т. К., 2022. 148 с. 	7
12	<p>Глобальне лідерство країн</p> <p><i>Завдання:</i> розглянути поняття «гегемонія» і «глобальне лідерство» щодо системи міжнародних відносин. Проаналізувати чинники та складові американського лідерства в сучасному світі, чинники зростання впливу Китаю та боротьбу США і КНР за лідерство на міжнародній арені. Підготуватися презентації щодо характеристик лідерства США та Китаю.</p> <p><i>Джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корольчук Л. В. Баула О. В. Галазюк Н. М. та інші. Дипломатія. Навчальний посібник. Луцьк: ПП «Волинська друкарня» 2024, 340 с. 2. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв: Швець В. Д., 2015. 237 с. 	6
	Разом	76

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання програмою не передбачено.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою «Лідерство та міжнародні відносини»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН01	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і	Лекція, підготовка доповідей, виконання аналітичних завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, залікова робота

	діяльності інших учасників міжнародних відносин.		
PH02	Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка доповідей на семінарське заняття	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, залікова робота
PH03	Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.		
PH04	Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.	Пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, залікова робота
PH05	Знати природу та механізми міжнародних комунікацій		
PH06	Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.	метод проблемних питань, організація дискусій, виконання творчих завдань у командах, робота з вторинними даними, презентація результатів досліджень	Оцінювання результатів виконання творчих завдань, аналітичних доповідей, залікова робота
PH08	Знати стратегії ведення дипломатичних переговорів		
PH09	Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH10	Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH11	Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку,	Виконання аналітичних завдань, пошук джерел інформації (критичний аналіз,	Оцінювання усних відповідей на семінарських

	зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.	інтерпретація), дослідження, презентація результатів	заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH12	Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.	Виконання аналітичних завдань, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), робота з вторинними даними підготовка дослідження, його презентація, формулювання рекомендацій	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH 13	Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.	Виконання аналітичних завдань, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), робота з вторинними даними підготовка дослідження, його презентація, формулювання рекомендацій	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH 16	Розуміти та застосовувати для розв'язання складних задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.	Метод проблемних питань, Пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження	Оцінювання виконання творчих завдань, аналітичних, завдань, залікова робота
PH17	Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.	Лекція, підготовка доповідей, виконання аналітичних завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, залікова робота
PH21	Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	Метод проблемних питань, самоаналізу, виконання творчих завдань, організація дискусій, пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), презентація результатів дослідження	Оцінювання виконання творчих завдань, усних доповідей, оцінювання аналітичної частини дослідження
PH22	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх		

	досягнення освітніх ресурсів.		
PH24	Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.		

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності для здобувачів освіти:

1. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
2. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
3. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
4. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході індивідуально / командної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- оцінювання вмінь та навичок збирати та оброблювати дані.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На практичному занятті здобувач може отримати від 1 до 5 балів. При відсутності здобувача вищої освіти

на семінарському/практичному занятті без поважної причини та особистої презентації виконаних завдань, але за умови розміщення ним виконаних практичних завдань на платформі Moodle в дистанційному курсі «Інформаційні кампанії в міжнародних відносинах», оцінка за завдання виставляється на 1 бал нижча від потенційної. Максимальна сума балів за поточним контролем складає **60 балів**.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення **заліку**. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Кожен з білетів містить 2 теоретичні питання. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за перше та друге теоретичне питання, дорівнює 20 балів. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання/подовження дії **форс-мажорних обставин** здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти **залік в тестовій формі** (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Лідерство та міжнародні відносини», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3861>.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Робота над аналітичними завданнями, індивідуальними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	5
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	3-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував неповне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, припустився суттєвих помилок	1-2
Робота над проєктними завданнями, командними роботами тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	5
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	3-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри	1-2

	тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	
За теоретичне питання залікового білету	здобувач цілком і всебічно розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.	16-20
	здобувач розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення при відповідях на питання та неточні обґрунтування.	11-15
	здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але слабо орієнтується в джерелах, припускається помилок, матеріал викладає нелогічно.	6-10
	здобувач не розкрив питання навіть у загальних рисах, не розуміє його сутності, не орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.	0-5

9. Схема нарахування балів

1.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання												Разом	Залік	Сума
Розділ 1						Розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Максимальна кількість набраних балів з дисципліни складає **100 балів**.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Корольчук Л. В. Баула О. В. Галазюк Н. М. та інші. Дипломатія. Навчальний посібник. Луцьк: ПП «Волинська друкарня» 2024, 340 с.
2. Балануца О. О. Родзинки дипломатії: навчальний посібник. Дніпро: Середняк Т. К., 2022. 148 с.

3. Політичне лідерство: навч. посіб. / В. А. Гапоненко, С. С. Бульбенюк, Н. М. Довганик та ін. К.: КНЕУ, 2021. 324 с
4. Шуляк А. М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб.; 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2020. 274 с
5. Сергеева Л. Кондратьєва В. Хромей М. Лідерство: навч. посібн. Івано-Франківськ: «Лілея-НВ». 2015. 296 с.
6. Карпчук Н. П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. Луцьк, 2018. 514 с
7. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія: конспект лекцій. Частина І. Дніпро: СПД «Охотнік», 2020. 56 с.
8. Запорожець О. Ю. Кризові комунікації у міжнародних відносинах. Навчальний посібник. К.: ІМВ, 2009. 75 с.

Допоміжна література

9. Панов А. В. Дипломатична і консульська служба. Монографія. Ужгород, 2015. 270 с.
10. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посіб. Миколаїв: Швець В. Д., 2015. 237 с.
11. Зарембо К. Писати аналітику може кожен. Мистецтво переконливого тексту. К. Віхола, 2021. 224 с
12. Соснін О. В. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2015. 556 с.
13. Пик С.М. Таємна дипломатія і розвідка у міжнародних відносинах: підручник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 491 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. <https://mfa.gov.ua/> - офіційний сайт Міністерства закордонних справ України
2. <https://ufpa.org.ua/> - Українська асоціація зовнішньої політики
3. <https://niss.gov.ua/> - сайт Національного інституту стратегічних досліджень
4. <https://www.rada.gov.ua/> - Офіційний веб-портал парламенту України
5. <https://komzak.rada.gov.ua/> - Комітет Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва
6. <https://uaforeignaffairs.com/uk> - журнал «Зовнішні справи»
7. <https://prismua.org/> - аналітичний центр «Українська призма»
8. <https://adastra.org.ua/> - аналітичний центр «ADASTRA»
9. <https://www.foreignaffairs.com/> -журнал «Foreign affairs»
10. <https://www.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики України

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Лідерство та міжнародні відносини»
<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=3861>